

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 139-142/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

191/2009. (VI. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti lakos** panaszos¹ 2009. március 18.-án előterjesztett **panaszát** a 2009. június 24-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a 2009. március 15-én vele szemben történt rendőri intézkedésekkel szemben jelentett be panaszokat, amelyeket igazoltatása, adatainak rögzítése ruházat és csomag átvizsgálása, igazoltatásáról videofelvétel készítése tárgyában terjesztett elő. Egyik panaszában továbbá azt sérelmezte, hogy az őt igazoltató rendőrök egy, a panaszosnál lévő kifújt tojáshéjat összetörtek.

A Testület a panaszos négy külön beadványon benyújtott panaszát egyesítette, tekintettel arra, hogy a rendőrség a panaszos sérelmeit egyként kezelte.

I.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszost 2009. március 15-én 10 óra 24 perckor Budapesten, az V. kerület Deák téren, 11 óra 23 perckor az V. kerület Ferenczy István utcában, 12 óra 47 perckor az V. kerület Erzsébet híd Pesti hídfőjénél, 13 óra 29 perckor az V. kerület Március 15-e téren igazoltatták a különböző ünnepi rendezvényeket biztosító rendőrök.

A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök az intézkedés közlésének mellőzésével igazoltatták, személyes és lakcím adatait rögzítették és a nyílt utcán átkutatták ruházatát és táskáját.

A panaszos azt is kifogásolta, hogy a rendőrök róla videofelvételt készítettek és kérte az RK lapok, illetve a videofelvétel beszerzését, figyelemmel arra, hogy az a megsemmisítés veszélyének van kitéve.

A panaszos kérte továbbá, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök feljelentéshez szükséges adatait, illetve a panaszossal kapcsolatosan keletkezett iratokat is szerezze be a Testület.

A panaszos sérelmezte, hogy Budapesten, az V. kerületben az Erzsébet híd Pesti hídfőjénél történt igazoltatás során a (...) azonosító számú rendőr erőszakkal elvett tőle egy – általa felbecsülhetetlen értékűnek megjelölt – kifújót tojásbélyeg és összetörte. E tekintetben is kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

II.

A panaszos kérelmével kapcsolatban a Testület bekérte a rendőrségi iratokat, kép és hangfelvételeket, melyek alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) Budapest Rendőr-főkapitánya 2009. március 14-én 00.00 órától 2009. március 16.-án 08.00 óráig tartó fokozott ellenőrzést rendelt el a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján Budapest egész területére, figyelemmel arra, hogy a nemzeti ünnephez kapcsolódó események, rendezvények nyugodt körülmények között, zavartalanul, a résztvevők biztonságának garantálása mellett kerüljenek megrendezésre.

2) A panaszos igazoltatásáról készült kép- és hangfelvételeken nem látható a panaszban kifogásolt körülmény, miszerint a panaszosnál lévő, sorszámmal ellátott és kifújót tojásbélyeg a vele szemben intézkedő rendőrök összetörték és megsemmisítették.

3) A Testület a panaszos által megadott azonosítószámú rendőröket parancsnokuk útján nyilatkoztatta.

A rendőrök nyilatkozata az alábbiakat tartalmazza. „Az ellenőrzések, ruházat- és csomagátvizsgálás során valóban találtunk egy igazoltatott személynél egy súlya alapján üresnek tűnő tojásbélyeg, ezért rögzítettük adatait igazoltató lapon, de egyéb intézkedés vele szemben nem történt, mivel a tárgy súlyánál fogva önmagában nem is

lett volna alkalmas dobálásra. Azt egybehangzóan, határozottan kijelentjük, hogy a tojáshéjat egyikünk sem törte össze, azt épségben kapta vissza az igazoltatott személy. A tojáshéj nem volt speciális csomagolásban, semmilyen különlegesség nem látszott rajta, hétköznapi, nem túl régi tojásnak látszott.”

III.

A Testület a panaszos által leírtakra, valamint a rendőrség által rendelkezésre bocsájtott írásos-, hang- és képanyagra figyelemmel megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés a panaszos személyes szabadsághoz és az annak részét képező személyi integritáshoz, a szabad mozgáshoz, a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát érintette az alábbiak szerint.

1) Budapest Rendőrfőkapitánya 2009. március 14-én 00.00 órától 2009. március 16-án 08.00 óráig, Nemzeti ünnepünk békés, nyugodt körülmények között történő megünneplése és az ahhoz kapcsolódó rendezvények zavartalan lebonyolítása érdekében fokozott ellenőrzést rendelt el a 01000/12945/2009. Ált. számú egyedi utasításával. Az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése szerint „a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének, elfogása, és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény, vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen, vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket, vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”. Ugyanezen törvényhely (2) és (3) bekezdése szerint „a Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja...”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás vagy a ruházatátvizsgálás a konkrét okainak meglétét, mint egy „általános” rendőri intézkedés során, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott

ellenőrzés keretében foganatosított konkrét intézkedés nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők igen nagy számára, alappal lehetett számítani a demonstrációk helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség a Szolgálati Szabályzat 73. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, mivel hivatalos honlapján 2009. március 13-án tájékoztatást tett hozzáférhetővé, illetve 2009. március 12-én közleményt adott ki a március 12. és március 15. közötti időszakra tervezett forgalomkorlátozásokról.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvény csak Budapestnek jól behatárolható területén kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozők biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé.

Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelése adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást konstituálhat, ezért a Testület a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye.

A Testület rögzíti a vizsgált ügy kapcsán, hogy a panaszossal szemben azonos napon négy alkalommal történő intézkedés (igazoltatás és átvizsgálás) időben és térben jól elhatárolható egymástól, azokra nem ugyanazon a helyen és nem közvetlenül egymást követően került sor. Erre tekintettel a Testület úgy értékelte, hogy az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság mércéjét a rendőrség nem lépte túl.

2) A panaszos kifogásolta, hogy az igazoltatás során adatait RK lapon rögzítették és róla videofelvételt készítettek.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint „az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.”

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdése tartalmazza az mely szerint „... az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcímnilyvántartásban, vagy az okmánynyilvántartásban. A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (2) bekezdése értelmében „az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják”.

Az igazoltatás során rögzített adatokat az Rtv. 29. §-ának (7) bekezdés alapján az intézkedés befejezését követően száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni.

A Nemzeti Ünnepre tekintettel elrendelt fokozott ellenőrzés során történő adatrögzítést a panaszos esetében a Testület az arányosság követelményének szem előtt tartásával nem tekintette jogsértőnek. A Testület így e tekintetben nem állapított meg alapjogsérelmet.

Az Rtv. 42. §-a vonatkozik a felvétel készítésére. Ennek értelmében a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet. Az így rögzített felvételt, ha arra egyéb célból nincs szükség, a rögzítést követő 30 nap elteltével törölni kell.

Mindezek figyelembevételével a Testület e tekintetben sem állapított meg alapjogsérelmet, azaz a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának korlátozása jogszerűen történt.

3) A panaszos kifogásolta, hogy az igazoltatás során az intézkedés közlésének mellőzésével kérték el tőle az igazolványát.

A március 15-e téren történetekre vonatkozó rendőri jelentés szerint „Az intézkedés megkezdésekor a tömegben a szakaszparancsnokok hangosan közölték, hogy a BRFK vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében fogjuk őket ellenőrzés alá vonni.” A Testület a rendőrség erre vonatkozó közlését elfogadta, így ezen igazoltatás tekintetében nem állapította meg az alapjogsérelmet – azaz a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

A további három alkalommal foganatosított intézkedéssel kapcsolatban a rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudott állást foglalni a panaszban foglaltak valósága tekintetében, így alapjog sérelmet sem tudott megállapítani.

4) A Testület nem tudta feloldani a panaszos és az intézkedő rendőrök állításai közötti ellentmondást a kifújtt tojáshéj tekintetében. Az tény, hogy a videó felvételeken a tojáshéj nem látható. Amennyiben a panaszos ezzel kapcsolatos igényt kíván érvényesíteni, azt polgári peres úton megteheti.

5) A Testület a panaszos azon kérését, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök feljelentéshez szükséges adatait bocsássa rendelkezésre, adatvédelmi okokból nem tudja teljesíteni, azonban felhívja a panaszos figyelmét, hogy az általa rögzített és ismert rendőrségi azonosító számok erre a célra megfelelnek.

IV.

Mindezek figyelembe vételével a Testület összességében megállapította, hogy a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. június 24.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Kádár András Kristóf
testületi tag